

de kor

MAANDORGAAN VAN BIOLOGIA MARITIMA
NEDERLANDSE VERENIGING VAN ZEE-AQUARIUMLIEFHEBBERS
Opgericht 12 November 1939

Nr. 49

5e Jaargang Nr. 1

medio Januari 1955

NIEUWJAAR 1955

Bij het begin van dit nieuwe jaar gaan de gedachten onwillekeurig terug naar de vorige nieuwjaarsdag, toen onze Vereniging na een stormachtige overgangsperiode een vastere vorm moest gaan vinden om haar bestaan als liefhebberijvereniging te kunnen voortzetten.

Inmiddels is deze vorm verkregen door het aannemen van de Statuten en het gereedkomen van een ontwerp Huishoudelijk Reglement. Van dit laatste mag verwacht worden, dat het zonder principiële wijzigingen door de komende Algemene Ledenvergadering zal worden aangenomen.

Tevens werd in het afgelopen jaar op reglementaire wijze het Voorlopig Algemeen Bestuur gekozen tot Algemeen Bestuur van onze Vereniging, waarmede de Leden hun vertrouwen uitspraken in het beleid van het Voorlopig Algemeen Bestuur.

Onze Vereniging maakte in het afgelopen jaar een periode door van toenemende bloei, hetgeen is gebleken uit een stijging van ons Leden-tal met 70%, een belangrijke uitbreiding van ons Maandorgaan DE KOR en uit ons buitengewoon geslaagde Congres. Vooral dit laatste gaf een belangrijke en vruchtdragende versteviging van het contact tussen onze zo verspreid wonende Leden.

De Dienst-Afdeling "Service van de Leden voor de Leden" bleek in een behoefte te voorzien.

In het thans aangevangen jaar stelt het Algemeen Bestuur zich voor de ingeslagen koers te blijven volgen.

De voorlichting door middel van artikelen in DE KOR zal zo mogelijk op nog uitgebreider schaal ter hand genomen worden.

De voorziening van onze Leden met zeedieren en -planten blijft in belangrijke mate de aandacht van het Algemeen Bestuur vragen; de betrokken Dienst-Afdeling zal een reorganisatie behoeven om aan de stijgende vraag te kunnen blijven voldoen, terwijl het verschaffen van subtropische- en tropische zeedieren en -planten zal worden bevorderd.

Redactie en Administratie:
G.G.P. Wouda
Hulshorststraat 6
's-Gravenhage

Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen en/
of illustraties alleen ge-
oorloofd na schriftelijke
toestemming der Redactie

Gratis voor Leden

Ook de propaganda zal niet verwaarloosd worden en zich o.a. in toenevende mate moeten richten op het medewerken aan aquariumtentoonstellingen. Het contact tussen de Leden onderling moet verstevigd worden door een verhoging van de activiteit der Plaatselijke Afdelingen, het houden van gezamenlijke excursies en door ons jaarlijks Congres. Dat dit alles er toe moge leiden, dat U allen meer genot aan Uw zee-aquaria zult kunnen beleven, is voor 1955 de wens van Uw

Algemeen Voorzitter, C. van der Meer

Bij het voorgaande sluit het overige Algemeen Bestuur zich gaarne aan!

ONS ORGAAN "DE KOR"

Het is mij een genoegen U hierbij het eerste nummer van de 5e jaargang van DE KOR aan te bieden.

De kleur van het omslag is - zoals gebruikelijk - wederom gewijzigd, ditmaal van het frisse koele blauw voor 1954 in het feestelijk warme rood voor 1955. Feestelijk, omdat 1955 het eerste lustrum voor de naam van ons orgaan, dat op zichzelf reeds heel wat ouder is, betekent en warm, omdat ons orgaan zich hierdoor ook uitwendig als het ware aanpast aan de ontwikkelingsgang van onze prachtige liefhebberij.

Wij richten onze blik namelijk niet meer, zoals vroeger, bijna uitsluitend op het wondermooie leven in de koudere zeeën, doch hebben thans daarnaast ook ons oog geopend voor de wellicht nog interessanter dieren- en wierenwereld in de warmere zeeën. Dit jaar zal dan ook een keur van interessante artikelen zowel over de fauna en flora van de koudere zeeën als over die van de warmere zeeën in DE KOR verschijnen. Kleurenplaatjes en fotografische afbeeldingen zullen daarbij de tekst verlevendigen.

Het op definitief 12 pagina's van het gebruikelijke royale formaat brengen van de inhoud van DE KOR is grotendeels afhankelijk van een verdere snelle toeneming van ons reeds in 1954 belangrijk gestegen Leden-tal. Hiertoe kunt U allen ongetwijfeld zonder uitzondering, de een misschien wat meer dan de ander, Uw steentje bijdragen; waar een wil is, is een weg!

Naast onze getrouwe adverteerders, die het nut van hun regelmatige advertentie in DE KOR volkomen inzien, al was het alleen reeds om de goodwill, welke zij hierdoor kweken, roep ik ook onze nieuwe adverteerders een hartelijk welkom toe en hoop, dat zij allen met hun onderscheidene artikelen ook op hun beurt zullen bijdragen tot een intensievere beoefening en vervolmaking van onze prachtige liefhebberij. En tenslotte, Leden, Donateurs en overige lezers, houdt niet Uw gegevens, opgedaan bij b.v. Uw eigen waarnemingen over zee-aquariumdieren, achter -ook al schijnen zij Uzelf onbelangrijk toe- doch zendt die gegevens in aan de Redactie, opdat ook anderen ervan kunnen profiteren. Ook hier dus: Met vereende krachten DOOR de Leden VOOR de Leden!

G.G.P. Wouda, Redacteur/Administrateur

LAAGWATERTIJDEN voor HOEK VAN HOLLAND (1955)

22 Januari	8.54 u. en 21.07 u.,	23 Januari	10.10 u. en 22.21 u.
29 Januari	1.07 u. en 12.43 u.,	30 Januari	1.07 u. en 14.27 u.
5 Februari	9.15 u. en 21.33 u.,	6 Februari	10.04 u. en 22.20 u.
12 Februari	1.03 u. en 13.36 u.,	13 Februari	0.55 u. en 13.24 u.
19 Februari	7.34 u. en 20.01 u.,	20 Februari	8.18 u. en 20.40 u.
voor Westkapelle	2.30 uur vroeger,	voor Tholen	1.00 uur vroeger,
voor Scheveningen	0.30 uur later,	voor IJmuiden	1.00 uur later,
voor Den Helder	3.30 uur later,	voor Delfzijl	4.30 uur vroeger.

HET SUBTROPISCH- EN TROPISCH ZEE-AQUARIUM

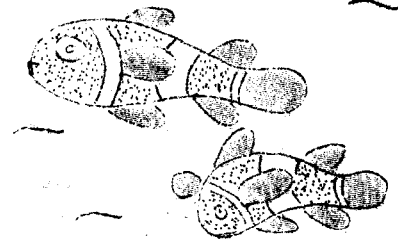
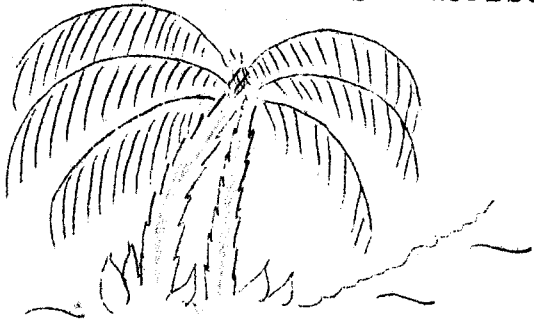
door
G.G.P. Wouda

XIII

FAUNA EN FLORA

ALGEMEEN

4

Wanneer de liefhebber van subtropische- en tropische zeedieren heeft besloten een zee-aquarium voor bedoelde dieren in te richten en te bevolken, behoeft de inrichting geen moeilijkheden meer op te leveren, daar hij hierover in de voorgaande artikelen voldoende gegevens kan vinden. Mochten er desalniettemin toch nog vragen rijzen, dan ben ik gaarne bereid die -waar mogelijk- te beantwoorden.

Het andere punt, de wijze van bevolken, verdient eveneens de volle aandacht. Het aanschouwen van de wonderlijke vormen en kleurschakeringen van de in de zee-aquaria van sommige dierentuinen en dergelijke instellingen aanwezige subtropische- en tropische dieren, alsmede het zien van fraaie afbeeldingen -dikwijls in kleuren- van deze zeedieren in verschillende populaire tijdschriften, wekken bij de liefhebber van al dat moois namelijk het verlangen op ook zo iets thuis te bezitten om er dagelijks van te kunnen genieten.

Hierbij moet echter een belangrijke factor niet over het hoofd worden gezien, namelijk het aantal zee-aquaria, dat redelijkerwijs in de huiskamer kan worden opgesteld. Een keurmeester kijkt tegenwoordig dan ook niet alleen naar de inhoud van het aquarium, doch betreft in zijn beoordeling eveneens het uiterlijk van de bak(ken) zelf, alsmede de wijze, waarop deze al of niet passend in het interieur van de kamer is (zijn) opgenomen. De tijd, dat in het algemeen ergens in een hoek van de kamer op een gemenied ijzeren of nauwelijks in de verf zittend houten tafeltje een aquarium stond "opgeslagen", is thans gelukkig voorbij. Bezit U toch nog iets dergelijks, dan zult U er goed aan doen hier ook eens de nodige aandacht aan te besteden; Uw huisgenoten zullen U er dankbaar voor zijn.

Uit het voorgaande zal het U duidelijk zijn, dat U zich -in de huiskamer althans- in zekere zin beperkingen moet opleggen wat het aantal te houden zeedieren betreft. Daarnaast zult U zich een soortgelijke beperking moeten opleggen bij de keuze der verschillende diersoorten, want vooral voor de in zee levende organismen geldt: Ge zult eten en gegeten worden! Dit wil nu weer niet zeggen, dat we bijvoorbeeld maar één zeedier in een aquarium kunnen houden; verre van dat. Het is zelfs heel gemakkelijk een tiental verschillende zeediersoorten op te noemen die, bij elkaar gezet, een min of meer vredige gemeenschap vormen.

Willen we dan toch nog andere soorten houden, dan moeten we hiervoor een tweede zee-aquarium inrichten en komen dan vanzelf terug aan het uitgangspunt, namelijk de opname van die zee-aquaria in het huiskamerinterieur. Hiermede is de cirkel gesloten, doch het is in dit geval niet de beruchte vicieuze cirkelgang; de factor "ruimte" bepaalt namelijk de omvang van de cirkel binnen welke wij onze liefhebberij kunnen beoefenen. Dat deze factor voor elke individuele liefhebber een eigen waarde heeft, is voor een ieder duidelijk.

Bij de in deze artikelenreeks te publiceren beschrijvingen van subtropische- en tropische zeedieren zal zoveel mogelijk worden vermeld bij welke gemeenschap deze dieren het beste thuishoren. (wordt vervolgd)

LITTORINA OBTUSATA
Stompe Alikruik

ENKELE WAARNEMINGEN
door
Dr C. van der Meer

Naar aanleiding van het artikel van de Heer G.G.P. Wouda in DE KOR nr. 46 (10/1954) pagina 82, waarin hij zijn ervaringen met de Stompe Alikruik beschrijft, wil ik thans ook mijn wederwaardigheden met deze aantrekkelijke slak mededelen. Helaas moet ik vooropstellen, dat het hier slechts enkele zeer onvolledige waarnemingen betreft.

Evenals door de Heer Wouda werd door mij bij vroegere gelegenheden herhaaldelijk waargenomen, dat in de meeste aquaria de Stompe Alikruiken boven het water uitkruipen en daar een spoedige dood vinden. Dit wekte bij mij het vermoeden, dat de dieren misschien kunstmatig vochtig gehouden moeten worden, omdat ze zelf niet in staat zijn het water weer op te zoeken.

Om het natuurlijk milieu van de Stompe Alikruik, de getijzone, in dit opzicht enigszins te benaderen, werd in een volglazen bakje van de afmeting 25x18x25 cm een kunstmatig "eb en vloed" systeem aangebracht.

Het systeem zelf zal ik misschien later nog wel eens beschrijven, hier zij slechts vermeld, dat een "getij" ongeveer twee uur duurde, dat de "vloed" tot ongeveer 1 cm onder de bovenrand van het 25 cm hoge bakje kwam, terwijl er bij "eb" nog een waterstand van 5 cm overbleef. Het systeem was allesbehalve perfect, zodat er nogal eens storing optrad, met als gevolg flinke overstromingen.

In het bakje werden enige stenen en grote schelpen (*Mya arenaria*) als kruipgelegenheid en schuilplaats aangebracht.

Half Juni 1954 werd er een viertal Stompe Alikruiken, afkomstig van Vlissingen, in gebracht. Na veertien dagen waren er nog twee van in leven. Toen ging ik met vakantie en zette het eb- en vloedsysteem af, vulde het bakje tot 1 cm onder de rand met water en voorzag het van een flinke doorluchting. Naar mij werd medegedeeld, hebben de slakken hierin nog 14 dagen geleefd.

Door dit succes aangemoedigd, werd de proef herhaald. Op 15 Augustus 1954 werden 24 Stompe Alikruiken uit Bergen op Zoom medegebracht en in het bakje met het eb- en vloedsysteem ondergebracht. De stenen, schelpen en ruiten waren nu bedekt met een vrij dikke, bruine aanslag. Aangezien het systeem vooral in de daarop volgende eerste weken enige malen haperde, nam het aantal levende exemplaren vooral in het begin sterk af, zoals hieronder is weergegeven.

Op 15 Augustus 1954 waren er in leven 24 exemplaren;

"	23	"	"	"	"	"	"	12	"
"	30	"	"	"	"	"	"	8	"
"	6	September	"	"	"	"	"	5	"
"	13	"	"	"	"	"	"	4	"
"	20	"	"	"	"	"	"	3	"
"	27	"	"	"	"	"	"	3	"
"	4	October	"	"	"	"	"	2	"
"	10	"	"	was	"	"	"	1	exemplaar.

Dit laatste dier heeft dus bijna twee maanden geleefd, hetgeen zeer zeker als uitzonderlijk beschouwd mag worden. Opgemerkt dient te worden, dat de dieren regelmatig uit het water kroepen, doch telkens door de opkomende "vloed" bevochtigd werden.

Deze proeven wezen er op, dat een goede bevochtiging van de dieren een belangrijke factor zou kunnen zijn voor het in leven blijven. Tevens kreeg ik de indruk, dat de slakken gedurende een zekere tijd boven water moesten vertoeven, daar - zoals ook de Heer Wouda reeds had opgemerkt - het leek alsof de dieren, wanneer zij enige tijd op het droge hadden gezeten, "verdronken" nadat zij weer in het water werden gebracht. Achteraf moet dit vermoedelijk zo verklaard worden, dat de dieren door de uitdroging boven water dusdanig verzwakt zijn, dat zij niet meer naar boven kunnen kruipen.

In dit stadium richtte ik mij tot het Zoölogisch Station te Den Helder om inlichtingen. De Heer I. Kristensen aldaar was zo vriendelijk mij te berichten, dat men daar reeds geruime tijd proeven neemt met de Stompe Alikruik en daarmee ook voor de zee-aquariumhouder belangwekkende resultaten heeft bereikt.

In de eerste plaats was gebleken, dat dieren, die in zee in een kooi onder de laagwaterlijn waren geplaatst, daar zeer goed in leven bleven. Het verblijf boven water is dus geen noodzakelijke levensvoorwaarde.

Verder blijken de dieren de neiging te hebben naar boven te kruipen, hetgeen in volkomen overeenstemming is met onze aquariumwaarnemingen. In de natuur worden zij in deze neiging echter geremd door een aantrekkingskracht, welke door de Fucus-gordel (de zone, waar de grote bruinwieren, zoals de Gezaagde Zee-eik, het Blaaswier, de Kleine Zee-eik enz., groeien) op hen wordt uitgeoefend. Dit maakt dus, dat zij niet steeds naar boven blijven kruipen, doch in de getijzone tussen de bruinwieren blijven zitten; vallen ze naar beneden, dan kruipen ze zo ver omhoog tot ze de bruinwieren weer bereikt hebben. Tot zover de proeven van het Zoölogisch Station.

Op 14 November 1954 ving ik wederom een 20-tal Stompe Alikruiken, ditmaal in Tholen. Zij werden eveneens in het glazen bakje gebracht, dat tot 3 cm onder de rand gevuld was. Er was een flinke doorluchting op gezet, zodat de droge gedeelten van de zijwanden en de dekruit door de luchtballen voortdurend nat gespat werden. Bovendien werd met behulp van dun plastic doek de bovenkant zo volledig mogelijk afgesloten, opdat de lucht boven het water zo vochtig mogelijk zou blijven. De wanden - en ook in geringe mate de dekruit - waren begroeid met een dun laagje bruine alg. In het bakje werden twee stukjes Gezaagde Zee-eik (*Fucus serratus*) gebracht.

In deze omgeving voelden de Stompe Alikruiken zich opperbest. Zij kroepen geregeld uit eigen beweging in en uit het water, nu eens over de dekruit, dan weer over de bodem. Opvallend was, dat het grootste gedeelte van de dieren zich steeds aan de raamzijde van het bakje bevond. Werd het bakje omgedraaid, dan zaten zij binnen het uur weer aan de raamzijde. Het licht oefent dus vermoedelijk ook een aantrekkingskracht op de dieren uit; deze kan echter niet bijzonder krachtig zijn, daar men de dieren in de natuur juist altijd verborgen onder de wieren vindt.

Na een week waren de flink bealgede ruiten volkomen schoongezeten; de Gezaagde Zee-eik was toen nog niet aangeraakt. Pas, nadat de ruiten geheel schoon waren, werd de Zee-eik hier en daar aangeknaagd.

Na veertien dagen was nog geen enkel dier gestorven. Op dat tijdstip begaf de doorluchting het echter, met als gevolg nog slechts 5 levende dieren. Hiervan werden er 3 overgebracht in een twee-liter fles, welke zoveel mogelijk op dezelfde wijze was ingericht als het bovenbeschreven bakje, doch met dien verstande, dat de wanden groen bealgd waren. De 2 overige exemplaren kwamen in een identiek ingerichte fles met on-

begroeide wanden. Na een week waren alle slakken dood. Van de groene alg werd totaal niets gegeten. Het is moeilijk te zeggen of hieraan enige betekenis mag worden gehecht, daar de dieren vermoedelijk niet meer in een gunstige conditie waren.

Dé algemene indruk, welke ik gekregen heb, is, dat jonge dieren beter aan het aquariumleven wennen dan volwassen exemplaren.

Tenslotte zij nog te vermelden, dat ik op 14 November 1954 een Stompe Alikruik van ongeveer 3 mm grootte bracht in een normaal ingericht zee-aquarium van 50x30x30 cm, waarvan planten en ruiten bedekt waren met een vrij dik bruin beslag, bestaande uit eencellige ovale bruine organismen, die ik niet thuis kan brengen. Dit slakje vertoonde niet de minste neiging boven water te kruipen en was op 6 Januari 1955 nog in leven. Het vertoonde geen duidelijke voorkeur voor de in deze bak geplaatste Gezaagde Zee-eik (*Fucus serratus*) en Blaaswier (*Fucus vesiculosus*).

Het lijkt dus mogelijk, Stompe Alikruiken in een zee-aquarium in leven te houden, mits men zorgt voor een voldoende vochtige atmosfeer boven water en/of voldoende geschikt voedsel, dat misschien bij voorkeur zal moeten bestaan uit kleinere (eencellige ?) bruinwieren.

Voordat conclusies kunnen worden getrokken, zullen echter nog heel wat proeven moeten worden verricht. In verband met het verzoek van de Heer Wouda aan het eind van zijn artikel, wilde ik toch nu reeds deze nog zeer onvolledige gegevens vermelden.

IMPORT VAN MIDDELLANDSE ZEE-DIEREN

--

Met betrekking tot bovengenoemde in DE KOR nr. 47 (11/1954) pagina 98 vermelde import kan thans worden medegedeeld, dat ons mede-Lid, de Heer J. Bos Jr. te Rotterdam, die voor de regeling van deze import zorg draagt, de dieren aan de hand van de tot op 4 December 1954 binnengekomen bestellingen direct daarop op zijn beurt besteld heeft bij degene, die vanuit het buitenland voor de levering ervan wil zorgen. Uit de aard der zaak is met de aflevering van de bestelde dieren, die in dit geval voor zover bekend uit de Adriatische Zee afkomstig zullen zijn, enige tijd gemoeid.

Daar de animo voor bedoelde dieren onder onze Leden reeds dermate is gegroeid, dat de totale bestelling in de honderden guldens loopt, is het zeer gewenst het sterfterisico tijdens het transport tot een minimum te beperken.

Hoewel het in de bedoeling lag te profiteren van het zachte herfstweer, stak de in de loop van December 1954 aangevangen en reeds tot medio Januari 1955 durende vorstperiode een spaak in het wiel. De dieren zouden volgens de door de afzender voorgestelde vervoermethode minstens twee dagen onderweg zijn, hetgeen onder de geschetste omstandigheden te lang is om zonder al te veel verliezen te importeren.

De Heer Bos heeft dan ook bij het intreden van de vorst onmiddellijk de gedane bestelling geannuleerd, met dien verstande, dat, zodra de weersomstandigheden voor het verzenden der dieren gunstiger geworden zijn, deze import alsnog doorgang zal vinden. Tot zolang dus nog geduld, liefhebbers! Via DE KOR zult U bovendien zoveel mogelijk op de hoogte worden gehouden van de verdere gang van zaken.

Het is te begrijpen, dat zij, die met verlangen naar de door hen bestelde dieren hebben uitgekeken, enerzijds even teleurgesteld zullen zijn, doch anderzijds zullen zij het hopenlijk op prijs stellen, dat de zaak zowel in het belang van de liefhebbers als van de dieren met de meest mogelijke zorg behandeld wordt. --

G.G.P.Wouda

----- SERVICE VAN DE LEDEN VOOR DE LEDEN -----

In de afgelopen maanden bleek deze Dienst-Afdeling in een behoefte te voorzien. De vraag is echter thans zo groot, dat het onder de huidige omstandigheden niet mogelijk is hierin volledig te voorzien. Weinigen zullen vermoedelijk de moeite genomen hebben eens na te gaan wat er zo al nodig is om vele honderden -ja, het gaat inderdaad om vele honderden- stuks planten en dieren te verzamelen, vaak vele maanden te bewaren en zonodig te voeren, op een dergelijke wijze onder te brengen, dat zij op het moment van verzending gemakkelijk te vinden zijn, en dusdanig te verzenden, dat de kans op sterfte minimaal is. Daarbij komt, dat, terwijl vele Leden duidelijk te kennen geven, dat zij menen, dat de service "VOOR de Leden" is, slechts zeer weinigen blijk geven te beseffen, dat het materiaal "VAN de Leden" moet komen. Zij, die in het afgelopen jaar wat voor deze Dienst-Afdeling hebben bijgedragen, zeg ik hierbij hartelijk dank en ik kan hen verzekeren, dat hun gaven in belangrijke mate hebben bijgedragen tot de verdere ontwikkeling van onze liefhebberij. Speciaal de Heer M. Minderhoud te Middelburg verdient in dit opzicht een extra pluim.

Aangezien de aanvoer dus geen gelijke tred houdt met de vraag, moet de service in de toekomst gereserveerd blijven voor die Leden, die er de meeste behoefte aan hebben, namelijk zij, die ver van de zee verwijderd wonen en dus niet in staat zijn er zelf regelmatig op uit te trekken.

De grotere plaatselijke Afdelingen, zoals LEIDEN EN OMSTREKEN, 'S-GRAVENHAGE EN OMSTREKEN en ROTTERDAM EN OMSTREKEN moeten grotendeels zelf de behoeften van hun Leden opvangen; dit kan gemakkelijk, daar zij onderling excursies kunnen organiseren en er altijd wel enkele Leden bij zijn, die er zelf op uit trekken en dan ook wat voor hun mede-Leden kunnen meebrengen.

Vanaf 15 Januari 1955 zal dus slechts in speciale gevallen door de onderhavige Dienst-Afdeling geleverd worden aan de Leden uit onze grotere plaatselijke Afdelingen of aan Leden, die in de nabijheid van de zee wonen.

Inmiddels zal getracht worden de Dienst-Afdeling te decentraliseren, waarmede beoogd wordt op den duur te komen tot een lijst van Leden, wonende in verschillende plaatsen langs de Nederlandse kust, die bereid zijn hun mede-Leden van bepaalde planten en/of dieren te voorzien.

Overigens blijft het noodzakelijk, dat een ieder zich houdt aan de door de Dienst-Afdeling gestelde voorwaarden, welke -mede ten behoeve van de vele nieuw bijgekomen Leden- hieronder nog eens vermeld worden.
C. van der Meer

Het Algemeen Bestuur van onze Vereniging BIOLOGIA MARITIMA doet alles, wat redelijk mogelijk is, om de Leden te helpen bij het verkrijgen van (levend) materiaal voor hun zee-aquaria. De hieraan verbonden werkzaamheden worden -voor zover het "inlands" materiaal betreft, verricht door Dr C. van der Meer, Rochussenstraat 12 te Delft; telefoon K 1730-22525.

Leden, die op excursie gaan, worden verzocht zo mogelijk iets meer van hun vangst mede te nemen, dan zij zelf nodig hebben. Die extra vangst gelieven zij dan ten behoeve van hun mede-Leden en met inachtneming van het hiervoor vermelde ten aanzien van de plaatselijke Afdelingen op te zenden aan het adres van Dr C. van der Meer. Het door de Dienst-Afdeling gratis ontvangen materiaal wordt ook gratis ter beschikking van de mede-Leden gesteld.

Moeten bepaalde dieren of planten ten behoeve van deze Dienst-Afdeling gekocht worden, dan wordt aan de Leden de kostprijs in rekening gebracht; ditzelfde geldt natuurlijk ook, wanneer speciale excursies moeten worden gemaakt voor het verkrijgen van bepaald gewenst materiaal.

Leden van onze Vereniging, die materiaal willen ontvangen, moeten als volgt te werk gaan:

a. Voor droog te verzenden materiaal:

1. Zend een goed sluitend busje of blikje, gevuld met enige schone katoenen of linnen lappen, aan het adres van Dr C. van der Meer.
2. Sluit een briefje bij met opgave van de gewenste soorten en hoeveelheden.
3. Ga na ontvangst van de zending na hoeveel porto op die zending is geplakt.
4. Zend dit bedrag, eventueel vermeerderd met de kosten van het U toegezonden materiaal, per omgaande en uitsluitend aan de Algemeen Penningmeester van BIOLOGIA MARITIMA, de Heer M. Bot te Vlaardingen, Sportlaan 75. Het overmaken van dit bedrag kan geschieden óf in geld, óf per giro (giro-nummer 349352), óf in gangbare ongebruikte Nederlandse postzegels.

b. Voor in zee-water te verzenden materiaal:

1. Zend een behoorlijk grote bemande fles of bun aan het adres van Dr C. van der Meer.
2. Zend aan dit adres tevens een briefje met opgave van de gewenste soorten en hoeveelheden.
3. De mandfles of bun wordt ongefrankeerd als expresgoed aan Uw adres terug gezonden.
4. Zend het bedrag, dat U eventueel verschuldigd is voor de kosten van het U toegezonden materiaal, per omgaande en uitsluitend aan de Algemeen Penningmeester van BIOLOGIA MARITIMA, de Heer M. Bot te Vlaardingen, Sportlaan 75. Het overmaken van dit bedrag kan geschieden óf in geld, óf per giro (giro-nummer 349352), óf in gangbare ongebruikte Nederlandse postzegels.

De Leden, die niet over een mandfles of bun kunnen beschikken, kunnen voor het ontvangen van het door hen gewenste materiaal op hun verzoek gebruik maken van de mandfles of bun van de Dienst-Afdeling; als voorwaarde wordt gesteld, dat dit verzendmateriaal direct na ontvangst van de zending aan het adres van Dr C. van der Meer franco wordt terug gezonden.

Daar de voorradige dieren en wieren niet ten huize van Dr van der Meer zijn ondergebracht, gelieven zij, die hun "bestelling" persoonlijk willen afhalen, er voor te zorgen, dat Dr van der Meer van hun voorgenomen bezoek minstens twee dagen van te voren op de hoogte is gesteld. De Leden worden via ons orgaan DE KOR geregeld op de hoogte gehouden van de beschikbare soorten, alsmede van de eventuele prijzen per stuk.

Vanaf 15 Januari 1955 staan, zolang de voorraad strekt, de volgende zeedieren ter beschikking:

a. Droog te verzenden

1. Paarden-anemonen (*actinia equina*; enkele kleine ex.) Gratis
2. Alikruiken (*Littorina littorea*) "
3. Muiltjes of Slippers (*Crepidula fornicata*) "

b. In zee-water te verzenden

1. Steurkrabben (*Palaemonetes varians*) "

U behoort toch niet tot degenen, die alleen willen ontvangen en niets geven? Wel, laat dan ook niet al het werk over aan enkele Leden, doch helpt, waar U kunt, ook een handje mee onze Vereniging groot te maken!

In aansluiting op het bericht in DE KOR nr. 48 (12/1954) kan thans het volgende worden medegedeeld:

Aan de Leden van onze Vereniging zijn een aantal diersoorten uit de Golf van Biskaje aangeboden. Het Algemeen Bestuur wil bij het verkrijgen van deze dieren gaarne bemiddeling verlenen, doch kan natuurlijk geen enkele verantwoordelijkheid op zich nemen, noch enig financieel risico dragen. De dieren worden begin Maart 1955 in ons land verwacht! De Leden, die van deze aanbieding gebruik willen maken, dienen vóór 15 Februari 1955 schriftelijk opgave van de gewenste soorten en aantallen te doen aan Dr C. van der Meer, Rochussenstraat 12 te Delft. Hieronder volgt thans de lijst van de aangeboden dieren; de prijzen zijn per stuk:

Zee-anemonen

Actinia equina var. fragacea (grote gevlekte diepwatervorm)	f.	2,00
Anemonia sulcata (bruine variëteit)	"	1,50
Calliactis parasitica	"	2,00
Cereus pedunculatus	"	1,75
Tealia felina var. coriacea	"	2,00

Zee-egels

Echinus edulis	"	0,75
Psammechinus miliaris	"	0,75

Zee-sterren

Martasterias glacialis (kleine exemplaren)	"	0,50
--	---	------

Huisjesslakken

Calliostoma sisyphinum	"	0,25
Nassarius incrassatus	"	0,35
Nassarius reticulata	"	0,35

Naaktslakken

Lamellidoris bilamellata (of andere soorten)	"	1,00
--	---	------

Kokerwormen

Branchiomma vesiculosum	"	1,25
Sabella pavonina	"	1,25

Heremietkreeften

Eupagurus prideauxi	"	0,50
---------------------	---	------

Vissen

Lepadogaster spec.	"	2,00
--------------------	---	------

Het Lidmaatschap van onze Vereniging biedt U steeds meer voordelen op het gebied van de zee-aquariumliefhebberij. Geeft hen, die thans nog buitenstaander zijn, ook een kans en maakt hen tot onze mede-Leden!

'S-GRAVENHAGE EN OMSTREKEN

Voor Zondag 28 November 1954 was voor een beperkt aantal Leden uit de Afdeling 'S-GRAVENHAGE EN OMSTREKEN - namelijk voor hen, die hiertoe nog niet in de gelegenheid waren gesteld- een Excursie naar het eiland Tholen georganiseerd.

Als vervoermiddel dienden enige personenauto's, welke door Leden uit deze Afdeling voor dit doel belangeloos ter beschikking waren gesteld. 's-Morgens om 7.30 uur vond de start vanuit 's-Gravenhage plaats, nadat alle deelnemers en een deelneemster van huis waren afgehaald.

Laarzen, potten, bunnen, netten enz. behoorden naast de versterking voor de inwendige mens tot de hoofdzakelijke uitrusting. Het weer was bij uitzondering die dag buitengewoon rustig en op Tholen aangekomen, werden we zelfs begroet door een vriendelijk lachend zonnetje. Ook de zee werkte mede deze dag onvergetelijk voor ons te maken door ons te verrassen met een extra lage waterstand.

De vele vondsten van prachtige groen- en roodwieren, zoals Sponswier respectievelijk Knoopwier en Tongwier, alsmede van talrijke kleine interessante dieren, zoals Keverslakken, Muiltjes, Stompe Alikruiken, Vulken, Boormossels, Kokkels, Borstelwormen, Golfbreker-anemoontjes, Zee-anjeliëren, Heremietkreeften, Vlokreeftjes enz. enz. maakten, dat alle excursisten zonder uitzondering vol lof waren over de z.g. Koffiehoek, het plekje aan Tholen's dijk, dat voor ons B.M.-ers uit hoofde van onze sinds vele jaren achtereen hieraan gebrachte bezoeken tot een soort "Verenigings-bezit" is geworden. Dat hiervan ook die Leden, die niet in staat zijn een persoonlijk bezoek aan dit prachtige stukje kustgebied te brengen, af en toe kunnen profiteren, blijkt wel uit de voorziening van dieren en wieren via de Dienst-Afdeling SERVICE VAN DE LEDEN VOOR DE LEDEN van onze Vereniging.

Na enige uren van intens genot tijdens het verzamelen van het mede te nemen materiaal -waarbij een prachtig veldje jong Sponswier ongemoeid werd gelaten om het gelegenheid te geven verder uit te groeien- volgde nog een bezoek aan de bekende oesterput van de Heer Bonafides op Tholen, waarna onder een zeer prettige stemming over deze geslaagde excursie de terugtocht werd aanvaard. Keurig op tijd voor het middageten werden de deelnemers en deelneemster thuis gebracht, waarna hen nog een hele avond restte de vangst op hun gemak in de verschillende aquaria onder te brengen. -- G.G.P. Wouda, Voorzitter

::

Op Maandagavond 29 November 1954 kwam de Afdeling 'S-GRAVENHAGE EN OMSTREKEN weer voor haar maandelijkse Bijeenkomst tesamen in het Cultureel Centrum "De Haard" te 's-Gravenhage.

Na de ballotage van een nieuw Lid en de behandeling van enkele Bestuursmededelingen volgde een overzicht en korte bespreking van de tijdens de Excursie van de vorige dag gedane vondsten.

Na de pauze hield onze Voorzitter, de Heer G.G.P. Wouda uit 's-Gravenhage, aan de hand van de projectie van een groot aantal lichtbeelden een causerie, getiteld "800 METER ONDER DE ZEESPIEGEL". Vele diepzee-dieren passeerden hierbij de revue, waarbij o.a. de opnamen van de lichtgevende dieren sterk de aandacht trokken.

Om 23.-- uur werd deze gezellige avond beëindigd.- K.F. Gelink, Secr.

Wordt, indien U het nog niet is, ACTIEF Lid en neemt regelmatig deel aan de Bijeenkomsten, Excursies enz. van de Afdeling, waartoe U hoort!

NOORD-HOLLAND BENOORDEN HET IJ

Op Donderdagavond 9 December 1954 hield de Afdeling NOORD-HOLLAND BENOORDEN HET IJ haar tweede maandelijks Bijeenkomst ten huize van de Heer B. Hollenberg te Bergen aan Zee. Slechts de Heer C.J. Krijgsman uit Bergen was verhinderd aan deze bijeenkomst deel te nemen.

De aanwezigen waren in de gelegenheid de prachtige installatie van de Heer Hollenberg te bewonderen, waartoe alle aanleiding is. Zoals reeds in DE KOR nr. 48 (12/1954) werd vermeld, heeft de Heer Hollenberg in samenwerking met de Heer Krijgsman een complete circulatie-inrichting voor het water van zijn zee-aquarium gebouwd en ik ben er welhaast zeker van, dat er maar zeer weinig Leden in onze Vereniging zijn, die iets dergelijks bezitten.

Het zee-aquarium zelf is in een hoge vaste boekenkast gebouwd, welke tegen de westelijke buitenmuur van het huis staat. Aan de andere kant van deze muur -dus buiten in de tuin- is een grote betonnen bak in de grond gebouwd, in welke bak tevens een filter is aangebracht. Boven deze buitenbak bevindt zich de pomp, van weer en wind afgesloten door een houten kastje. De aan- en afvoerbuizen completeren met een "Erkoso"-luchtpomp de installatie. Deze luchtpomp werkt, wanneer de atmosfeer buiten wat te koud wordt.

Het is zeer gemakkelijk om het verse zee-water in de buitenbak te storten. De regelmatige circulatie zorgt ervoor, dat het nieuwe water geleidelijk in het aquarium wordt gepompt, zodat van een te plotselinge overgang geen sprake is. Bovendien heeft men ook 's-zomers water van gematigde temperatuur.

Voor amateurs is dit waarlijk een installatie, welke ik zonder aarzelen als een "model-inrichting" wil bestempelen.

Tijdens de bijeenkomst werden geen speciale onderwerpen behandeld. Het was een gezellige praatavond, zodat hierover verder moeilijk een verslag gegeven kan worden. Wel wil ik nog de heerlijke koffie vermelden, waarvoor onze gastvrouw, Mevrouw Hollenberg, onze dank.

De volgende Bijeenkomst werd bepaald op Vrijdagavond 21 Januari 1955 ten huize van de Heer H. Ender te Bergen. De Heer A.Boxem uit Alkmaar spreekt dan over Zee-sterren. -- K. Zaal Jr., Voorzitter/Contactman

ROTTERDAM EN OMSTREKEN

Op Vrijdagavond 10 December 1954 hield de Afdeling ROTTERDAM EN OMSTREKEN ("DE ZEESTER") een Bijzondere Bijeenkomst, gecombineerd met een lichtbeelden- en filmavond, welke gehouden werd in de Riviera-hal van Diergaarde Blijdorp en waarop de Heer P.N. Windmeijer uit Delft sprak aan de hand van zijn ervaringen, opgedaan op de bodem der zee. Spreker zette in een korte causerie uiteen, dat hij in den beginne de ervaring miste en dat het dus bij het filmen neerkwam op experimenteren en nog eens experimenteren. Hij vertelde over de moeilijkheden, welke overwonnen moesten worden, voordat de eerste duikpoging kon worden ondernomen. Hetgeen onder water te zien was, werd door middel van lichtbeelden getoond; dat dit de eerste opnamen waren geweest -dus zuiver experimenteel- bleek wel duidelijk uit hetgeen op het witte doek werd gebracht. Ook van de lichtbeelden en films, welke na de pauze werden vertoond -het betrof hier opnamen in de Indonesische wateren- hadden wij wel iets anders verwacht, zeker van een kleurenfilm. Van de zijde van het publiek was er voor deze avond veel belangstelling, gezien het feit, dat de zaal bijna vol was.- J. Bos Jr., Secr.

De Afdelingsbesturen zullen in 1955 hun activiteit nog meer verhogen; brengt daarom introduc e(s) mede en maakt hen Lid van onze Vereniging!

GARNALEN

Dr L.B. Holthuis (Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden) verzorgde in de S.W.G. Tabellenserie, uitgegeven door de Strandwerkge-meenschap der Koninklijke Natuurhistorische Vereniging en de Neder-landse Jeugdbond voor Natuurstudie, onder nr. 13 dezer serie boven-standaard onderwerp. Na een inleiding, bevattende de voornaamste kenmer-ken der Garnalen (waaronder ook de Steurkrabben gerangschikt worden), volgt een zeer duidelijke determinatietabel, welke daarenboven nog aan belangrijkheid wint door levensgrote of zelfs vergrote afbeeldingen van alle aangegeven kenmerkende verschillen tussen de onderscheiden geslachten en soorten.

Deze uitstekende tabel is te verkrijgen door overschrijving of stor-ting van f. 0,60 op girorekening 535844 t.n.v. de Tabellenadministra-tie van genoemde Strandwerkge-meenschap te Beverwijk. -- G.G.P. Wouda

DAS MEER-AQUARIUM IN SEINER ERSTELLUNG UND HALTUNG

De Zwitserse zee-aquariumliefhebbers, die zich hebben verenigd in de Schweiz. Gesellschaft für Meereskunde, werden enkele weken geleden verrast met een keurig gedrukte en van enkele foto's en tekeningen voorziene brochure onder bovenstaande titel, welke brochure is samen-gesteld door hun voorzitter, de Heer Walter Rothenhäusler te Olten.

Achtereenvolgens worden in deze 32 pagina's tellende handleiding de volgende onderwerpen behandeld: Aard en standplaats van het zee-aqua-rium; de vervaardiging van het zee-aquarium; inrichting en rotsbouw; kunstmatig zee-water; doorluchting; filtering; soortkeus der dieren; voeding; levenswijze der Zee-anemonen; verscheidene diergroepen en tenslotte het verzorgen van zeedieren.

Dat de samensteller een grote voorliefde heeft voor Zee-anemonen, is in meerdere hoofdstukken terug te vinden. Het gedeelte, dat speciaal aan deze dieren is gewijd, geeft ook voor de Nederlandse liefhebbers-nog enkele interessante gegevens over enige verschillende soorten.

Tegenover de mening van de Heer Rothenhäusler, dat wieren niet in zee-aquaria in stand zijn te houden, moge ik o.a. uit eigen ervaring het tegendeel stellen. Overigens is dit werkje, dat bij een tweede druk hier en daar nog wat zou kunnen worden aangevuld, goed bruikbaar. Het kost 2,90 Fr. (F. 2,60) en is in Nederland bestelbaar bij de Heer J. Bos Jr., Burg. Lef. de Montignylaan 151, Rotterdam-N. -- G.G.P. Wouda

VERENIGINGSDRESSEN:

Algemeen Voorzitter: Dr C. van der Meer, Rochussenstraat 12, Delft

Algemeen Secretaris: J.P.J. Turlings, Oranjelaan 25, Rijswijk Z-H
(Inlichtingen over en aanmelding voor het lidmaatschap;
alle algemene correspondentie betreffende de Vereniging)

Algemeen Penningmeester: M. Bot, Sportlaan 75, Vlaardingen; giro
nummer 319352 (Contributie-betalingen, donaties, enz.)

MAANDORGAAN "DE KCR":

Zendt alle kopij en daarmee verband houdende stukken,
alsmede opgaven van advertentie-teksten, aanvragen voor
proefnummers en adresveranderingen uitsluitend aan de
Redactie-Administratie: Hulshorststraat 6, 's-Gravenhage